

Het belastingstelsel is in onze ogen aan herziening toe omdat het steeds minder in staat is inkomen uit vermogen adequaat te belasten. Daardoor wordt het principe van de rechtvaardigheid, waarin de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, aangetast. Zo bleef de stijging van het belastbaar inkomen uit vermogen – rente- en dividendinkomsten – in de periode 1990-1998 met 12 procent ruim achter bij de groei van het belastbaar inkomen uit arbeid, dat in dezelfde periode met 25 procent toenam¹. Dit terwijl de particuliere vermogens de laatste jaren door de toename van de huizenprijzen en vooral de aandelenkoersen spectaculair gestegen zijn. De koerswinsten die particuliere beleggers door de waardestijging van hun huizen- en aandelenbezit kunnen realiseren blijven onbelast. Dit is een belangrijke reden waarom van het totale inkomen uit vermogen een steeds kleiner deel naar de fiscus gaat.

Volgens het Centraal Planbureau bedraagt de vermogenswinst van particulieren in 1997 zo'n 70 miljard op huizenbezit en zo'n 100 miljard op aandelenbezit². Hoeveel van deze vermogenswinst op de markt verzilverd wordt, is niet exact bekend. Maar ook een voorzichtige schatting levert al enorme bedragen op. Bij een waarde van het particuliere aandelenbezit van 350 miljard gulden eind 1997, valt 35 miljard vrij als verondersteld wordt dat 10 procent van de particulieren hun aandelenbezit op enig moment verzilvert³. Omdat de aandelenkoersen over 1997 met 40 procent gestegen zijn, is 14 miljard hiervan koerswinst⁴. Dit is meer dan het totaal belastbare inkomen uit

DE TOEKOMST DER
BELASTINGEN

Naar een herstel van de recht- vaardigheid van het belasting- stelsel

ALMAN METTEN &
BART VAN RIEL

*Lid Europees Parlement voor de PvdA
resp. beleidsmedewerker
PvdA-Eurodelegatie*

vermogen in de vorm van rente- of dividendinkomsten!

De groei van het particuliere vermogensbezit heeft ook niet geleid tot een toename van de vermogensbelasting. De vraag dringt zich op, of het ministerie van Financiën deze belasting wel voldoende serieus controleert, of dat zij, vooruitlopend op de komende herziening ervan, zelf niet meer in de handhaving ervan gelooft.

Scheve vermogensverdeling

Zoals verwacht mag worden bestaat er een nauw verband tussen de vermogens- en de inkomensverdeling. De mensen met het hoogst besteedbaar inkomen hebben doorgaans ook de grootste vermogens. En ondanks de recente opkomst van de kleine aandeelhouders, is het vermogen nog steeds zeer scheef verdeeld⁵. Omdat de vermogensverdeling schever is dan de inkomensverdeling en omdat de mensen met de hoogste inkomens vaak de grootste vermogens hebben, versterkt de verdeling van de inkomsten uit vermogens de scheefheid van de inkomensverdeling⁶. Dit betekent ook dat de verminderde capaciteit van het belastingstelsel om vermogensinkomsten te belasten vooral de rijksten ten goede komt, en zo de rechtvaardigheid van het belastingstelsel aantast. Een recente NIPO-enquête toont aan dat dit ook als zodanig door de meeste Nederlanders wordt ervaren⁷. Herstel van de rechtvaardigheid van het belastingstelsel zou daarom een prioriteit van progressieve partijen moeten zijn. Herstel van de rechtvaardigheid als motief om het belastingstelsel te hervormen speelt in het voorstel van het kabinet voor een belas-

tingstelsel in de 21e eeuw echter geen rol. De motieven van het kabinet lijken vooral het teweegbrengen van een lastenverlichting op laag-geschoolde arbeid, een vergroening van het belastingstelsel en het robuuster maken van het belastingstelsel voor de mobiliteit van het kapitaal. Het accent ligt daarbij duidelijk op het laatste motief. Om het belastingstelsel robuuster te maken voor de toegenomen mobiliteit van het kapitaal, die de inkomsten uit vermogen moeilijker te belasten heeft gemaakt, stelt het kabinet een vermogensrendementsbelasting voor, als ook een verschuiving van directe naar indirecte belastingen.

De vermogensrendementsbelasting zal, zoals hieronder nog nader uiteengezet zal worden, de belastingdruk voor vermogenden doen dalen. Op zijn best leiden de kabinetsplannen er dan ook toe dat de feitelijke gebrekkige progressiviteit van ons belastingstelsel geaccepteerd en geformaliseerd wordt. Waarschijnlijk echter wordt de resterende progressiviteit nog verder aangetast. De verhoging van de energiebelastingen zal zonder compenserende maatregelen vooral de lagere inkomens treffen⁸. Een meer robuust belastingstelsel lijkt dus ten koste te gaan van de rechtvaardigheid van het belastingstelsel. Deze uitruil tussen robuustheid en rechtvaardigheid kan echter vermeden worden door de belastinghervorming in een Europees kader te passen. Het kabinet stelt als beperking aan haar belastingplannen dat hierdoor de vermogens niet zwaarder mogen belast dan nu het geval is. Daarmee geeft het kabinet expliciet aan dat de bedoeling van de belastingherziening niet is om de bestaande onrechtvaardigheid op te heffen. Dit zou immers leiden tot kapitaalvlucht. Door echter op Europees niveau afspraken te maken om kapitaalvlucht tegen te gaan, zouden vermogensinkomsten op nationaal niveau weer zwaarder belast kunnen worden, waardoor het wel mogelijk wordt om de rechtvaardigheid van het belastingstelsel te herstellen.

Zijn vergroening en lastenverlichting voor laag-geschoolde arbeid geldige motieven voor een hervorming van het belastingstelsel? Een vergaande lastenverhuiving naar milieu-belastende producten of activiteiten komt al snel in botsing met de wenselijkheid van stabiele belastinginkomsten. Door een dergelijke verschuiving van de lastendruk worden immers welbewust gedragsreacties uitgelokt die op den duur de belastinggrondslag ondermijnen. Dat betekent dat de overheid ter compensatie gedwongen zal zijn haar uitgaven aan de verminderde belastingontvangsten aan te passen, of de verschuiving naar de groene belastingen weer moet opvoeren of wijzigen.

Vergroening van het belastingstelsel wordt ook gezien als middel om de lastendruk op arbeid te verminderen. De lastendruk zal echter maar in beperkte mate naar consumptie of milieu verschoven kunnen worden. Uiteindelijk zal een verhoging van bijvoorbeeld de energiebelasting immers door actieven en niet-actieven betaald moeten worden. De inkomensgevolgen hiervan kunnen weliswaar gecompenseerd worden, maar dat zal ten koste gaan van het geld dat beschikbaar is voor lastenverlichting op laag-betaalde arbeid.

Ook wij zijn van mening dat lastenverlichting op laag-geschoolde arbeid een zinvolle maatregel is om meer werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te scheppen. Hiertoe zijn in de afgelopen kabinetsperiode al de nodige maatregelen getroffen. Dergelijk beleid kan in onze ogen ook zonder een vergaande belastingherziening geïntensiveerd worden. Eventuele extra belastinginkomsten als gevolg van de door ons voorgestelde zwaardere belasting van vermogensinkomsten zouden hier aan kunnen bijdragen.

'Revolte der vermogenden'

Het is noodzakelijk dieper in te gaan op de oorzaken waardoor het steeds moeilijker wordt inkomsten uit

1. In absolute getallen steeg het belastbaar inkomen uit arbeid in deze periode van 323,9 naar 406,5 miljard gulden. Het belastbaar inkomen uit vermogen steeg van 10,7 miljard naar 12 miljard gulden. Zie *Belastingen in de 21e eeuw*, Tweede Kamer (vergaderjaar 1997-1998 25810, nr. 2), 19.

2. Zie Centraal Planbureau, Nederlandse groei wordt breed gedragen, Bijlage bij *Economisch Statistische Berichten* (1997).

3. De stijging van de aandelenkoersen over 1997 bedroeg 40 procent. Het CPB becijfert de koerswinst op aandelen op

100 miljard. Dit impliceert dat het aandelenbezit eind 1996 250 miljard bedroeg (40 procent van 250 = 100 miljard). Het aandelenbezit van particulieren bedraagt eind 1997 dus minimaal 350 miljard (100 + 250).

4. Dit rekenvoorbeeld is gebaseerd op een soortgelijke berekening voor 1996 van Sheila Sitalsing, 'Strijd om de vermogens', *Elseviers Weekblad* (10-5-1997), 86.

5. Zie L. Trimp, 'Vermogensverdeling 1995', *Sociaal-economische Maandstatistiek* (1997/6), 26-29.

6. Zie B. van Riel en A. Metten,

'Vermogenswinsten en inkomensverdeling', *Economisch Statistische Berichten*, 80 (1995), 671-673; Sociaal-economische Maandstatistiek, *op.cit.*, 63.

7. Zie *Onderzoeksrapport NIPO-enquête, Belastingheffing in de 21e eeuw*, Erasmus Instituut voor Financiële Planning, Rotterdam 1997, 5. Uit deze enquête blijkt verder dat de meeste Nederlanders, vooral PvdA-stemmers, vinden dat inkomsten uit vermogen zwaarder belast moeten worden dan inkomsten uit arbeid.

8. Zie *Belastingen in de 21e eeuw*, *op.cit.*, 89

vermogen te belasten. Vermogensinkomsten lekken uit het Nederlandse belastingstelsel weg door kapitaalvlucht naar het buitenland en door belastingarbitrage – het verschuiven van vermogensinkomsten naar het laagste belastingtarief. Geschat wordt dat het Nederlandse vluchtkapitaal, mede door de in het buitenland betaalde rente, al aangegroeid is tot 70 miljard gulden, wat bijna een derde is van de totale spaartegoeden op Nederlandse banken⁹.

De belastingarbitrage veroorzaakt de volgende drie lekken. Het eerste is het onbelast laten van particuliere vermogenswinsten. Samen met de stijging van de beurskoersen, waardoor er ook hoge vermogenswinsten te behalen waren, heeft dit ertoe geleid dat spaargelden meer en meer op de beurs belegd worden. Hierdoor blijft de belasting op vermogensinkomsten ver achter bij de vermogensgroei. Ten tweede heeft de overheid zelf allerlei gaatjes in het belastingstelsel geprikt om het sparen en beleggen voor specifieke doeleinden te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn de lijfrente, het spaarloon en recentelijk de Tante Agaath-regeling. Doordat massaal van deze regelingen gebruik is gemaakt om de belastingdruk op spaargeld te verminderen, zijn deze gaatjes uitgegroeid tot omvangrijke lekken¹⁰. Het derde lek dat door belastingarbitrage ontstaat is de fiscale begunstiging van het eigen woningbezit. Door de lage rente en de daarmee gepaard gaande stijging van de huizenprijzen is de omvang van het aantal hypotheekens fors gegroeid. Voor dit jaar schat het Centraal Planbureau dat de hypotheekrenteaftrek 28,2 miljard gulden zal bedragen – bijna de helft van het totaal van de aftrekposten¹¹. Omdat de belastinginkomsten uit het huurwaardeforfait – 9,1 miljard – hierbij ver achterblijven – wordt het huizenbezit met 19,1 miljard gulden fors gesubsidieerd. Deze subsidie komt vooral de rijkste huishoudens ten goede¹². Veel huishoudens hebben een tweede hypotheek op hun huis genomen om veelal duurzame consumptiegoederen te financieren, of om dit geld op de beurs te beleggen om zo te profiteren van onbelaste koerswinsten. Hieraan is inmiddels door reparatiewetgeving paal en perk gesteld.

Welke maatregelen stelt het kabinet voor in haar

nota 'belastingen in de 21ste eeuw' om bovenstaande lekken te dichten? We gaan het bovenstaande rijtje in omgekeerde volgorde langs. Met betrekking tot de fiscale begunstiging van het eigen woningbezit overweegt het kabinet alleen de beperking van de hypotheek-rente aftrek op de tweede woning. Het stelt daarentegen wél een beperking voor van het gefaciliteerde sparen in de vorm van lijfrentes en spaarloonregelingen. Verder wordt een verdere beperking van de aftrekbaarheid van het consumptieve krediet overwogen.

Om de belastingarbitrage die opgeroepen wordt door het onbelast laten van de particuliere koerswinsten tegen te gaan, stelt het kabinet de eerder genoemde vermogensrendementsbelasting voor. Dit is een zogenaamde forfaitaire heffing waarbij uitgegaan wordt van een fictief rendement van 4 procent van het vermogen, dat vervolgens tegen een tarief van 25 procent wordt belast, ongeacht of het vermogen in spaartegoeden of effecten aangehouden wordt. Het vermogen wordt dus jaarlijks met één procent (25 procent van 4 procent) belast.

Op dit moment worden vermogens met 0,8 procent belast. In ruil op wat neerkomt op een verhoging van de vermogensbelasting met 0,2 procentpunten en een verlaging van de belastingvrije voet wordt de toename van het vermogen door bijschrijving van rente of dividend ook met één procent belast. In het huidige stelsel worden rente- en dividendinkomsten nog tegen de veel hogere tarieven (maximaal zestig procent) van de inkomstenbelasting belast.

Volgens de berekeningen van het kabinet zullen de maatregelen om de spaarfaciliteiten te beperken en de invoering van de vermogensrendementsbelasting 1,75 miljard opleveren, die vooral door de hoogste inkomensgroepen worden opgebracht. Worden de beperkingen op de aftrekmogelijkheden van lijfrentepremies, consumptief krediet en de begunstiging van het bedrijf-sparen buiten beschouwing gelaten, dan kost de invoering van de vermogensrendementsbelasting echter 1,5 miljard gulden. Tegenover de door het kabinet berekende opbrengst van 4 miljard gulden staan de kosten van het afschaffen van de vermogensbelasting (1,3 miljard) en de derving van belastinginkomsten omdat

9. Zie Belastingen in de 21e eeuw, *op.cit.*, 18.

10. Zie Centraal Planbureau, *Macro Economische Verkenningen* 1998, Den Haag 1997, 124-125.

11. Zie Centraal Planbureau, *op.cit.*, 120.

12. Schattingen van het Ministerie van

financiën voor 1994 laten zien dat subsidie voor bijna twee derde naar de belastingbetalers in de tweede en derde belastingsschijf gaat, die nog geen vijfde van het totaal aantal belastingplichtigen uitmaken. De 2 procent belastingplichtigen in de hoogste belastingsschijf ontvangen zelfs bijna 20 procent van de fiscale

subsidie op het woningbezit. Een hoge hypotheek is voor de rijksten ook voordelig omdat deze bij de vermogensbelasting geheel van het vermogen kan worden afgetrokken, terwijl de waarde van het huis slechts voor 60 procent bij de waarde van het vermogen hoeft te worden opgeteld.

rente- en dividendinkomsten wegvallen uit de inkomstenbelasting (4,2 miljard).

Op zich genomen leidt de invoering van de vermogensrendementsbelasting dus tot een lastenverlichting voor de vermogenden. Deze lastenverlichting zou nog weleens groter kunnen zijn dan die welke uit de kabinetsnota blijkt. Zowel bij de raming van de opbrengsten van de vermogensrendementsbelasting als van de kosten kunnen namelijk de nodige vraagtekens worden gezet, en is de vraag of het kabinet zich hier niet rijk gerekend heeft. Voor de schatting van de opbrengsten van de vermogensrendementsbelasting gaat het kabinet van de potentiële opbrengst uit. Het is allerminst zeker dat de belastingdienst deze opbrengst ook daadwerkelijk binnen kan halen. De ondanks de forse stijging van de vermogensprijzen stagnerende opbrengst van de huidige vermogensbelasting stemt wat dit betreft niet optimistisch. Het Centraal Planbureau merkt in dit kader op dat met name bij het aandelenbezit er een groot gat bestaat tussen het opgegeven vermogen en het vermoedelijk aanwezige vermogen¹³.

Het tweede vraagteken is of de kosten van de vermogensrendementsbelasting niet veel hoger zullen uitvallen. Door de introductie van de vermogensrendementsbelasting ontstaat er een systeem van drie boxen van inkomensbronnen. De eerste box bestaat uit de huidige inkomstenbelasting, exclusief de vermogensinkomsten, maar met behoud van de hypotheekrenteaftrek en een deel van de gefacilieerde spaarvormen. Deze box kent oplopende tarieven, met een toptarief boven de 50 procent. In de tweede box worden winsten en verliezen uit aanmerkelijk belang tegen het vaste tarief van 25 procent in aanmerking genomen. De derde box bevat de vermogensrendementsbelasting met een tarief van 25 procent over een fictief rendement

van 4 procent. Daarnaast is er nog de vennootschapsbelasting van 35 procent. Er ontstaat dus een systeem met uiteenlopende tarieven, dat uitnodigt tot belastingarbitrage – het verschuiven van inkomsten en vermogen naar het laagste tarief. Volgens het kabinet wordt dit verhinderd door het plaatsen van waterdichte schotten tussen de verschillende boxen onderling en tussen de inkomensboxen en de vennootschapsbelasting. Het Centraal Planbureau laat in een notitie echter zien dat de schotten minder waterdicht zijn dan het kabinet denkt en dat er zeker acht manieren zijn om geld en vermogen tussen de boxen en de vennootschapsbelasting naar het laagste tarief te laten stromen¹⁴. Dit zou weleens de totale belastingopbrengsten onder druk kunnen zetten¹⁵.

Gezien de onzekerheid over de opbrengst en de kosten van de forfaitaire vermogensrendementsbelasting is het niet denkbeeldig dat bij tegenvallende belastinginkomsten in de toekomst de pensioenvermogens belast zullen gaan worden. Dat genereert immers omvangrijke en makkelijk te innen belastinginkomsten. Deze lastenverzwaren voor de collectieve vermogens kan ter compensatie dienen voor de lastenverlichting van de individuele vermogens. Het probleem is echter dat deze lastenverzwaren van het collectieve vermogen door hogere premieheffing of lagere pensioenuitkeringen op de individuele werknemer kan worden afgewenteld. Uiteindelijk draaien werknemers dan op voor de lastenverlichting voor de vermogenden.

Het kabinet hoopt dat de wijziging van het belastingstelsel tot een vermindering van de kapitaalvlucht leidt, en speculeert er zelfs op dat vluchtkapitaal terugkeert. Dit mag misschien op korte termijn het geval zijn, maar de vraag is hoe duurzaam dit is. Zolang er geen sprake is van een Europese belastingharmonisatie op het gebied van de vermogens-

13. Zie Centraal Planbureau, *Budgettaire ruimte voor aanpassing tariefstructuur in het belastingplan voor de 21e eeuw*, Notitie voor de Commissie Fiscaal Stelsel 21e eeuw, SER, 27 januari 1998, 4. Het CPB stelt hier tegen over dat de omvang van de particuliere vermogens groter is dan die waarmee het kabinet of het CBS rekent, en dat zodoende de belastinginkomsten uit de vermogensrendementsbelasting toch hoger kunnen uitvallen. Het CPB schat echter het vermogen van particulieren als een restpost, en baseert haar schattingen niet, zoals het CBS dat doet op belastinggegevens. Voor de schatting van de belastinginkomsten lijkt het echter veiliger van de CBS-schatting van de vermogensomvang uit te gaan, die

zoals gezegd lager is dan die van het CPB.

14. Centraal Planbureau, *Fiscale behandeling van vermogen in kabinetsnota Belastingstelsel 21e eeuw*, notitie voor de Commissie Fiscaal Stelsel 21e eeuw, SER, 15 januari 1998. De arbitrage mogelijkheden in het voorgestelde stelsel worden verder behandeld in: S. Cnossen en A.L. Bovenberg, 'Belastingen in de 21e eeuw', *Economisch Statistische Berichten*, 83 (1998), 164; en L.G.M. Stevens, 'Belastingarbitrage en de maakbare samenleving', *Economisch Statistische Berichten*, 83 (1998), 170, 178.

15. De Nederlandse belastingautoriteiten kunnen voor een zelfde dilemma komen te staan als de Zweedse autoritei-

ten. Na de belastinghervormingen in Zweden aan het begin van de jaren negentig is daar een systeem met twee boxen, een voor arbeidsinkomsten en een voor kapitaalinkomsten ontstaan. Omdat het tarief voor arbeidsinkomsten hoger is dan het tarief voor kapitaalinkomsten bestaat er een prikkel om arbeidsinkomsten te transformeren tot kapitaalinkomsten. Het tegengaan van dergelijke belastingarbitrage zou volgens Agell et al. weliswaar op korte termijn meer belasting kunnen opleveren, maar op langere termijn leiden tot kapitaalvlucht. Zie Jonas Agell, Peter Englund, Jan Sodersten, 'Tax reform of the century – the Swedish experiment', *National Tax Journal*, 44/4 (1996), 650.

inkomsten, bestaat er het gevaar dat kapitaalvlucht, of de dreiging ermee tot een verlaging van de belasting op vermogensinkomsten in alle landen leidt. Er zijn verschillende aanwijzingen dat de toename van de kapitaalmobiliteit tot een daling van de tarieven op vermogensinkomsten in Europa heeft geleid. Tussen 1980 en 1991 zijn gemiddeld genomen de toptarieven in de EU voor rente- en dividendinkomsten met respectievelijk 11.6 en 19.6 procentpunten gedaald¹⁶. In België daalde het toptarief voor rente inkomsten in dit tijdvak met maar liefst 62 procentpunten (van 72 procent naar 10 procent). Een verdere daling van de belasting op vermogensinkomsten in Europa maakt van een eventuele Nederlandse "voorsprong" een tijdelijke zaak, en zal leiden tot een verdere druk om de belasting op vermogensinkomsten te verlagen.

De urgentie van een Europese inbedding

Samengevat luidt ons oordeel dat het kabinetsvoorstel voor het belastingstelsel van de 21e eeuw eerder een capitulatie is voor de opstand der vermogenden dan een effectief antwoord erop. Geconstateerd moet worden dat twee belangrijke lekken – die van de hypotheekrenteaftrek en die naar het buitenland – niet afgedekt worden en dat de voorgestelde vermogensrendementsbelasting een drukverlaging op vermogensinkomsten met zich meebrengt, die opbrengsten uit de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting naar zich toe dreigt te zuigen, waardoor er nieuwe lekken in het belastingstelsel ontstaan.

Uit bovenstaande constatering worden ook de contouren van een alternatief duidelijk. Het lek van de fiscale begunstiging van woningbezit moet geleidelijk gedicht worden door een stapsgewijze verhoging van het huurwaardeforfait, de fiscale begunstiging van spaar- en beleggingsvormen moet beperkt worden, en de belastingdruk op verschillende beleggings- en spaarvormen moet op een hoger niveau geharmoniseerd worden. Om te voorkomen dat een dergelijke lastendrukverzwaring voor vermogensinkomsten tot kapitaalvlucht leidt is een Europese inbedding absoluut noodzakelijk.

Een harmonisatie op hoog niveau van de belas-

tingdruk op de verschillende spaar- en beleggingsvormen kan bereikt worden door particuliere koerswinsten te belasten in een vermogenswinstbelasting¹⁷. Deze vermogenswinstbelasting zou tevens kunnen gelden voor alle uitkeringen van bedrijven aan hun aandeelhouders, en dus ook gelden voor dividenduitkeringen.¹⁸ Met een tarief van de vermogenswinstbelasting van 25 procent zou de gezamenlijke druk van de vennootschapsbelasting en de vermogenswinstbelasting dicht bij het hoogste tarief van de inkomstenbelasting komen te liggen¹⁹. De rente-inkomsten blijven in dit voorstel onder de inkomstenbelasting vallen, en de vermogensbelasting blijft gehandhaafd.

De Europese inbedding kan geschieden door de gelijktijdige invoering van een Europees SOFI-nummer en een Europese bronbelasting op vermogensinkomsten²⁰. Het Europese SOFI-nummer zal de informatie-uitwisseling tussen de lidstaten vergemakkelijken, waardoor belastingontduiking en kapitaalvlucht effectiever bestreden kunnen worden. De bronbelasting op vermogensinkomsten zou in Nederland zelf alleen voor buitenlanders gelden. Nederlanders die hun vermogen in het buitenland belegd hebben zijn vrijgesteld van de Europese bronheffing als ze zich met hun SOFI-nummer identificeren. Om deze Nederlanders hiertoe te prikkelen moet de bronbelasting niet te laag zijn. Huizinga stelt in dit kader een tarief tussen de twintig en dertig procent voor²¹.

Een Europese inbedding van de vermogenswinstbelasting vereist de medewerking van Luxemburg, dat nu nog een bankgeheim heeft, en daardoor het belastingparadijs van de Europese vermogenden is. Is deze medewerking ooit te verwachten? Of moet Nederland hier niet op wachten en, om kapitaalvlucht tegen te gaan, besluiten om de belasting op vermogensinkomsten te verlagen?

Vooralsnog ligt er nog geen nieuw voorstel van de Europese Commissie voor een belasting op spaargelden. Maar de ontwikkelingen op het gebied van de Europese belastingpolitiek geven aanleiding om niet te pessimistisch te doen over de perspectieven van een Europese aanpak van de belasting op vermogensinkomsten. Met de komst van de euro

16. *Report of the Committee of independent experts on company taxation* (Ruding rapport), Luxemburg 1992, 173-174.

17. Zie S. Cnossen, 'Economische aspecten van een vermogenswinstbelasting', *Economisch Statistische Berichten*, 82 (1997), 609-612.

18. Zie L.M. Stevens in NRC Handelsblad, 15 mei 1995.

19. Bij een vennootschapsbelasting van 35 procent en een vermogenswinstbelasting van 25 procent is de totale belastingdruk op uitgekeerde vermogenswinsten van bedrijven gelijk aan: $0,35 + (1-0,35) \cdot 0,25 = 52$ procent.

20. Zie H. Huizinga, 'Belastingharmonisatie in de EMU', in H. Jager (red.) *De Emu in breed perspectief*.

Utrecht 1997, 91.

21. De effectieve lastendruk op rente-inkomsten bedraagt in Nederland voor een modaal inkomen 22 procent en voor een tweemaal-modaal inkomen 40 procent. Zie Belastingen in de 21e eeuw, *op.cit.*, 60.

22. Zie *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, C2, 6 januari 1998, 1.